

Tantárgyi tematika

Tantárgy megnevezése, kódja	A magyar társadalom és a globalizáció	<i>Tantárgyprogramot készítő oktató</i>	Páthy Ádám
<i>Oktatás féléve</i>	I. félév, II. félév	<i>Elérhetősége</i>	pathya@rkk.hu
<i>Heti óraszám</i>	2	<i>Oktatásban résztvevő oktató</i>	-
<i>Kreditpont</i>	3	<i>Elérhetősége:</i>	-
		<i>/További információk az oktató honlapján/</i>	-
<i>Számonkérés típusa és módja</i>	írásbeli, szóbeli	<i>Előtanulmányi követelmények</i>	-

Oktatási cél:

A két féléves kurzus célja egyrészt a magyar társadalom jelenkori állapotának és fő változási folyamatainak bemutatása, másrészt pedig azon társadalmi jelenségek tárgyalása, amelyek esetében erőteljes „globalizációs nyomás” érvényesül.

Magyarország – és általában a közép-kelet-európai átmeneti társadalmak – esetében a társadalmi modernizáció pályái korlátozottak, bizonyos esetekben zártak voltak a rendszerváltások idejéig. Ennek köszönhetően a szükségszerű gazdasági és társadalmi integrációs folyamatok felgyorsulva; nehézségekkel és válságokkal övezve mentek végbe. Magyarország és a magyar társadalom globális hálózatokba, folyamatokba való bekapcsolódása sajátos, a nyugat-európaiktól eltérő képet mutat.

A kurzus a fentiekben vázolt kettős célt szem előtt tartva három nagy blokkot tartalmaz:

1. A magyar társadalom jelenlegi állapotának bemutatása a társadalomtörténet, a társadalmi struktúrakutatás valamint a társadalomstatisztika eszköztárának felhasználásával
2. A globalizáció problémakörének általános bemutatása a nemzetközi társadalomtudományos elméleti irányzatok összehasonlítása.
3. A globalizációval kapcsolatos legfontosabb társadalmi problémák megjelenése a magyar társadalomban.

Hét	Témakör	Tananyag (A kötelező irodalom, témához kapcsolódó fejezetén kívül)
1	A magyar társadalom állapota és szerkezeti átalakulása az államszocialista berendezkedés idején.	
2	A rendszerváltás társadalmi válságtendenciái.	
3	A magyar társadalom jelenkori állapota - népesedés.	
4	A magyar társadalom jelenkori állapota – társadalmi mobilitás.	
5	A magyar társadalom jelenkori állapota – deviancia, bűnözés.	
6	A magyar társadalom jelenkori állapota – életminőség, életmód, életstílus.	
7	A magyar társadalom jelenkori állapota – szegénység, a kiemelt demográfiai csoportok társadalmi problémái	
8	A magyar társadalom jelenkori állapota – oktatás, kultúra.	
9	A magyar társadalom jelenkori állapota – szociális ellátórendszerek.	
10	A globalizáció és a globalitás fogalma a társadalomtudományokban.	
11	A globalizáció következményei; ellenzők és támogatók.	
12	A világgazdaság globális folyamatainak társadalmi hatásai.	
13	Lokalitás, regionalitás és fenntartható fejlődés.	
14	Magyarország bekapcsolódása a globális hálózatokba.	
15	Az euroatlanti integráció társadalmi visszhangja.	
16	Globalizáció és társadalom – életstílus, fogyasztás	
17	Globalizáció és társadalom – tömegkommunikáció, média	

18	Globalizáció és társadalom – a társadalmi nyilvánosság.	
19	Globalizáció és társadalom – környezeti állapot.	
20	Globalizáció és társadalom – a mikrotársadalmi kapcsolatok és a szolidaritás formáinak átalakulása.	
21	Globalizáció és társadalom – hatalom és politika.	
22	Globalizáció és társadalom – kisebbségek, szubkultúrák.	
23	Globalizáció és társadalom – hatalom és nyomásgyakorlás	
24	Magyarország helye a globalizált világban – centrum-periféria viszonyok	
25	Magyarország helye a globalizált világban – érdekek és konfliktusok Közép-Kelet-Európában.	
26	Magyarország helye a globalizált világban - jövőalternatívák.	

Vizsgára bocsátás feltételei:

A számonkérés módja:

Mindkét félév szóbeli vizsgával zárul

Kötelező irodalom:

Böhm Antal: Az ezredvég magyar társadalma, Rejtjel, 2003

Bogár László: Magyarország és a globalizáció, Osiris, 2003

Ajánlott irodalom:

A két félév követelménye alapvetően az előadásokra épül. A felkészülést azonban megkönnyíti az ajánlott irodalom:

Anthony Giddens: Szociológia, Osiris, 2003

Anthony Giddens: Elszabadult világ, Napvilág, 2005

Kovács János Mátyás (szerk.): A zárva várt nyugat, Sík, 2002

Inotai András – Földes György (szerk.): A globalizáció kihívásai és Magyarország, Napvilág, 2001

Kolosi-Tóth-Vukovich (szerk.): Társadalmi riport 2006, TÁRKI, 2006

Kovács Imre (szerk.): Társadalmi metszetek, Nagyvilág, 2006

Manuel Castells: A hálózati társadalom kialakulása, Gondolat, 2005

Szántó Zoltán (szerk.): A társadalmi cselekvés mechanizmusai, Aula, 1999

C. McDaniel – J. Gowdy: Az Édenkert kiárusítása, Typotex, 2002